

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبگران تهران

به نام خدا

اصول حسابداری ۲

همراه با سوالات طبقه بندی شده

مؤلف:

دکتر ابوالفضل امینیان

(عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور)

(کارشناس رسمی دادگستری)

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: اصول حسابداری ۲

همراه با سوالات طبقه بندی شده

◀ مولف: ابوالفضل امینیان

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: پروین عبدی

◀ صفحه آرای: نازنین نصیری

◀ طراح جلد: داریوش فرسایی

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۴۰۳

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۲۵۵۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۹۰۷-۵

نشانی واحد فروش: تهران-خیابان انقلاب-

خ شهدای ژاندارمری-بین خ فخررازی و ۱۲ فروردین-

پلاک ۸۸ طبقه دوم-واحد ۴ تلفن ها: ۶۶۹۶۵۷۴۹-۶۶۹۶۵۷۴۹-۲۲۰۸۵۱۱۱

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagaran-tehran.com

سرشناسه: امینیان، ابوالفضل، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور: اصول حسابداری ۲ همراه با سوالات
طبقه بندی شده / مولف: ابوالفضل امینیان؛
ویراستار: پروین عبدی.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۹۰۷-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: حسابداری-راهنمای آموزشی(عالی)
موضوع: Accounting-study and teaching(higher)
موضوع: حسابداری-مسائل، تمرین ها و غیره(عالی)
موضوع: Accounting-problems, exercises, etc(higher)
رده بندی کنگره: HF ۵۶۵۵
رده بندی دیویی: ۶۵۷/۰۴۶۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۳۰۰۶۹

نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing @mftbook نشانی تلگرام:

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

مقدمه ۸

فصل اول

سیستم‌های حسابداری ۹

سیستم ۹

هدف‌گرایی ۹

خصوصیات سیستم ۱۰

تغییرات در استانداردهای حسابداری گزارشگری مالی ۱۲

فصل دوم

سیستم حسابداری دستی ۱۸

دفتر روزنامه اختصاصی خرید کالا ۱۸

دفتر روزنامه اختصاصی فروش ۱۹

مزایای دفتر روزنامه فروش ۱۹

دفتر روزنامه خرید ۲۱

دفتر روزنامه اختصاصی دریافت‌های نقدی ۲۲

دفتر روزنامه اختصاصی پرداخت‌های صندوق ۲۵

دفتر روزنامه عمومی ۲۸

دفتر روزنامه برگشت از فروش و تخفیفات ۲۸

دفتر روزنامه چند ستونی ۲۸

دفتر روزنامه ترکیبی ۲۹

فصل سوم

سیستم‌های کنترل داخلی ۳۰

سیستم کنترل داخلی ۳۰

کنترل داخلی مؤسسه ۳۰

انواع کنترل‌کنندگان ۳۱

نمودار سازمانی ۳۱

تفکیک وظیفه حسابداری دارایی‌ها ۳۲

۳۲	کنترل رویدادهای مالی
۳۲	روش‌های خاص اعمال کنترل داخلی
۳۳	محدودیت‌ها در هزینه کنترل داخلی

فصل چهارم

کنترل داخلی رویدادهای مالی نقدی

۳۴	دلایل عدم تطابق مانده دفاتر شرکت با صورت‌حساب ارسالی بانک
۳۶	تهیه صورت مغایرت بانکی
۳۷	اشتباهات توسط حسابدار شرکت
۴۲	اشتباه حسابدار بانک
۴۳	ثبت اصلاحی مغایرات انجام گرفته در دفتر روزنامه
۴۴	محاسبه عملیات مربوط به واخواست سفته
۴۴	نحوه ثبت واخواست سفته در دفتر روزنامه پس از صورت مغایرت
۴۵	اضافه برداشت بانکی
۴۸	تمرین‌های فصل چهارم

فصل پنجم

سیستم حقوق و دستمزد

۷۱	انواع تنخواه‌گردان
۷۱	ثبت حسابداری تنخواه‌گردان ثابت
۷۲	شارژ حساب تنخواه‌گردان
۷۲	شناسایی هزینه و ترمیم تنخواه‌گردان
۷۲	تسویه حساب تنخواه‌گردان ثابت در پایان دوره مالی
۷۳	ثبت حسابداری تنخواه‌گردان متغیر
۷۳	شارژ حساب تنخواه‌گردان متغیر
۷۳	شناسایی هزینه از حساب تنخواه‌گردان متغیر
۷۴	ترمیم تنخواه‌گردان حسابداری
۷۴	بستن حساب تنخواه‌گردان متغیر
۷۴	تسویه تنخواه‌گردان حسابداری در پایان دوره مالی
۷۴	حقوق و دستمزد
۷۵	اضافه کار
۷۵	حقوق و دستمزد ناخالص
۷۵	کسورات حقوق و دستمزد
۷۵	مالیات
۷۵	بیمه سهم کارکنان

۷۶	..... مساعده
۷۶	..... حقوق خالص
۷۶	..... نحوه ثبت هزینه حقوق و دستمزد در دفاتر شرکت
۷۶	..... «ثبت محاسبه حقوق کارکنان»
۷۷	..... بیمه سهم کارفرما
۷۷	..... پاداش
۸۰	..... تمرین‌های فصل پنجم

فصل ششم

طراحی سیستم‌های حسابداری و ماشین‌های محاسب الکترونیک..... ۸۹

۹۰	..... واحدهای سیستم داده‌پردازی الکترونیک
۹۱	..... طراحی و استقرار سیستم‌ها و نظام‌های مالی

فصل هفتم

اصول و مفاهیم حسابداری..... ۹۳

۹۳	..... سود ناویژه (درآمد)
۹۴	..... محاسبه بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته در هر قسط
۹۸	..... تمرین‌های فصل هفتم

فصل هشتم

حسابداری شرکت‌های تضامنی، تشکیل، تقسیم سود و انحلال..... ۱۰۵

۱۰۵	..... شرکت تضامنی
۱۰۵	..... ویژگی شرکت تضامنی
۱۰۶	..... حسابداری شرکت‌های تضامنی
۱۰۶	..... ثبت حساب‌های موقت در شرکت تضامنی
۱۰۷	..... نحوه بستن حساب برداشت
۱۰۷	..... تقسیم سود و زیان در شرکت‌های تضامنی
۱۰۷	..... روش‌های توزیع سود در شرکت‌های تضامنی
۱۱۲	..... ورود شریک به شرکت تضامنی
۱۱۲	..... ورود شریک به شرکت تضامنی
۱۱۲	..... ورود شریک از طریق خرید تمام یا قسمتی از سهم‌الشرکه شرکای قدیمی
۱۱۳	..... ورود شریک جدید از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم
۱۱۵	..... نمونه سؤال مربوط به شناسایی سرقفلی
۱۱۶	..... اختصاص پاداش به شریک جدید

۱۱۷	خروج شریک از شرکت تضامنی
۱۱۹	انحلال
۱۱۹	تصفیه شرکت تضامنی
۱۱۹	مراحل تصفیه
۱۲۱	حساب سود و زیان تصفیه در صورت مانده بدهکار (زیان)
۱۲۶	تمرین‌های فصل هشتم

فصل نهم

شرکت‌های سهامی ۱۵۳

۱۵۳	انواع شرکت‌های سهامی
۱۵۷	حسابداری شرکت‌های سهامی
۱۵۸	سرمایه شرکت سهامی (سهام سرمایه)
۱۵۸	ارزش سهام
۱۵۹	فروش سهام به قیمتی بیشتر از ارزش اسمی (صرف سهام)
۱۵۹	فروش سهام به قیمتی کمتر از ارزش اسمی (کسر سهام)
۱۵۹	ویژگی‌های سهام ممتاز
۱۶۴	تمرین‌های فصل نهم

فصل دهم

عملیات سود هر سهم و تقسیم سود ۱۸۲

۱۸۲	سود سهمی (سهام جایزه)
۱۸۳	حسابداری تغییرات در سرمایه شرکت سهامی بعد از تأسیس
۱۸۴	پاره سهم
۱۸۶	تمرین‌های فصل دهم

فصل یازدهم

شرکت سهامی، بدهی‌های بلندمدت و سرمایه ۱۹۰

۱۹۰	اوراق قرضه
۱۹۱	صدور اوراق قرضه بین تاریخ پرداخت سود
۱۹۱	ثبت بابت تاریخ پرداخت بهره
۱۹۲	تمرین‌های فصل یازدهم

خط‌مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی با کیفیت عالی است که بتواند
خواسته‌های به‌روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه‌های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست‌دارید تألیف "جناب آقای دکتر ابوالفضل امینیان" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته‌های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق‌تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام‌هایتان به ما از رسانه‌های دیباگران تهران شامل سایتهای فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره‌های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

مقدمه

شروع فراگیری درس اصول حسابداری ۲ را به شما تبریک می‌گوییم و امیدوارم همراه خوبی در راه رسیدن به اهداف آموزشی اصول حسابداری شما باشم.

در کتاب حاضر با ارائه خلاصه موضوعی درس همراه با بیان ساده و روان و طبقه‌بندی سؤالات پایان هر فصل به همراه پاسخ تشریحی روان و ساده سعی شده است مفاهیم به سادگی انتقال یابند.

مجموعه حاضر بدون شک خالی از عیب نیست، امید است اساتید بزرگوار و دانشجویان گرامی با پیشنهادهای و اصلاحات خود در جهت بهبود مستمر کتاب در چاپ‌های بعدی را فراهم آورند.

جدارد از همه عزیزان دیگری که در تهیه و تدوین این مجموعه که با این‌جانب همکاری داشته‌اند صمیمانه قدردانی و سپاسگزاری نموده و موفقیت آنان و همه دانشجویان بزرگوار را در تحقق اهداف علمی آرزو می‌نمایم.

دکتر ابوالفضل امینیان

مؤلف

AminianAcc@gmail.com